

60

60:

~~přísně tajné~~

výtisk č.: 35

počet listů: 25

archiv bezpečnosti složek

ZPRAVODAJ

II. správa MV - analytický odbor

2

informační

O B S A H

I. METODY NEPŘÍTELE

1. Rozvědný dotazník zpravodajských orgánů NATO str. 1 - 17
2. Zpracování a využití zpravodajského materiálu CIA str. 18 - 22

II. K INFORMACI

1. Některé vlastnosti potu z hlediska daktyloskopie str. 23 - 25

I. METODY NEPŘÍTELE

Rozvědný dotazník zpravodajských orgánů NATO

Záměry, plány a cíle rozvědných orgánů NATO dokumentuje dotazník, v němž tyto nepřátelské rozvědky konkretisují úkoly. I když v obecné podobě je znám zájem protivníka, komplexnost i konkrétnost dotazníku svědčí o systematickém získávání poznatků. Protivník se zajímá nejen o vojenskou oblast z hlediska branné pohotovosti a připravenosti zemí Varšavské smlouvy, ale i o oblast ekonomickou a zejména o sféru politickou.

Konkrétní znalost záměrů a cílů protivníka je nezbytná k určení účinných protiopatření tak, abychom s úspěchem jeho plány mařili a prohloubili ochranu státního a služebního tajemství.

I. Zásadní problémy

1. Mohou ozbrojené síly Varšavské smlouvy uskutečnit agresi?
2. Dělají ozbrojené síly Varšavské smlouvy přípravy k agresi?
3. Mohou ozbrojené síly Varšavské smlouvy uskutečnit agresi zcela překvapivě?
4. Za jakou dobu může dojít k varování před očekávaným útokem?
5. Svědčí o přípravě útoku aktivita elektronických obranných prostředků?

Ukazatelé

1/ Vojenská situace

Otázky

- 1) Bojové síly a uskupení, dislokace a bojeschopnost vojska v NDR, PLR, ČSSR, MLR a západních oblastech SSSR, organizační schemata a stav vyzbrojení /v době míru i pro případ války/.

- 2) Důležitější přesuny vojsk a výzbroje z SSSR přes PLR do NDR a ČSSR, zvláště tanků, obrněných transportérů, dělostřelectva, dopravní techniky a obojživelných vozidel.
- 3) Veškeré přesuny operačních jednotek z míst, která zaujímají v době míru. Jde hlavně o elitní jednotky, které mají plné bojové stavy a úplné vyzbrojení. Odstranění identifikačních údajů z obleků a výstroje.
- 4) Přetvoření velitelství vojenských okruhů na velitelství fronty. Zřizování nových jednotek.
- 5) Veškerá důležitější přeskupení výsadkových vojsk a jednotek letecké přepravy.
- 6) Rozvinutí a přeskupení operačních leteckých jednotek.
- 7) Rozsáhlejší cvičení těchto jednotek /postup podle důležitosti/:
 - a/ Sovětská vojska umístěna v NDR, zvláště přeskupení většího počtu jednotek do výcvikových prostorů: Letzlinger Heide, Eisenach, Ohdruf i Lossa,
 - b/ vojenské jednotky Varšavské smlouvy v NDR, PLR a ČSSR,
 - c/ všeobecné posílení sovětských vojsk v NDR a zároveň čs. ozbrojených sil,
 - d/ ozbrojené síly NDR, PLR a ČSSR.
- 8) Zvýšení počtu štábních důstojníků v pohraničních oblastech a větší počet změn na vyšších velitelských místech.
- 9) Vývoj a zavedení nových zbraní a nové výstroje.
- 10) Taktické doktríny sovětských ozbrojených sil, zvláště práce na nových zbraních.
- 11) Značné zvýšení početních stavů vojska, úplná nebo částečná mobilizace, odklad demobilizace.

- 12) Odsun sovětských rodin ze "satelitních" států, zákaz dovolených pro vojáky.
- 13) Přerušování vojenských kursů a odvolání personálu přechodně zařazeného mimo jednotky, do kterých patří.
- 14) Koncentrace materiálů pro stavbu mostů, stavbu mostů na vedlejších cestách. Jsou v blízkosti mostů na velkých řekách náhradní díly pro stavbu mostů nebo jsou shromažďovány?
- 15) Rozsah všeobecných zásob a důležité změny v zásobách zbraní a munice v NDR, PLR a ČSSR.
- 16) Které vojenské jednotky v NDR, PLR a ČSSR dostávají ze skladů speciální munici. Existují vysunuté sklady? V případě že ano, co obsahují?
- 17) Sklady a vojenská skladiště. Druh a množství zásob /počet a typy vozidel, tanků, děl, letadel, atd./.
- 18) Existují nějaké příznaky, svědčící o koncentraci velkého počtu dopravních prostředků na překladových stanicích na hranici SSSR a v důležitých stanicích v západní části Sovětského svazu?
- 19) Vzdůstá logistická podpora nebo nastaly vážnější změny v normální zásobovací proceduře?
- 20) Požadavek o poskytnutí civilních nemocnic pro vojáky nebo jejich přizpůsobení pro válečné podmínky.
- 21) Zvýšení poptávky po větším množství určitého zboží.
- 22) a/ Organizace vojenské spojovací služby se zřetelem k jednotkám, zabývajícím se elektrickým zajištěním vedení a veškeré změny v jejich organizaci.
 b/ Rozvinutí a přeskupení elektronických systémů.
 c/ Změny v parametrech elektronické aparatury.
 d/ Zesílení nebo pokles vysílání vln jakéhokoliv druhu /např. elektromagnetických, infračervených /atd./.

- e/ Zesílení nebo pokles v předávání informací.
 - f/ Doby, v nichž lze pozorovat přerušení elektromagnetického vysílání jakéhokoliv druhu.
 - g/ Výjimečné přerušení předávání informací /např. klid v éteru/.
 - h/ Rozšíření a přeskupení taktických jednotek, zabývajících se elektronickou obranou.
 - ch/ Začátek rušení. Sdělení jeho předpokládané příčiny.
 - j/ Stanoviska socialistických specialistů, týkající se možností prostředků elektronického odporu.
- 23) Jak je v současné době odhalován čas, potřebný k varování před útokem se zřetelem k:
- a/ maximálnímu překvapení za využití sil, které jsou v současné době k dispozici,
 - b/ dosažení maximálního překvapení zesílením vojenských jednotek, prováděným tajně,
 - c/ bez překvapení za plné mobilizace vojska.
- 24) Jak jsou vysoké zásoby paliva v těchto jednotlivých zemích: západní části SSSR, PLR, ČSSR a NDR /je třeba dodat, na kolik dní jsou plánovány zásoby v době míru/.

2/ Ekonomická situace

- 25) Hospodářský potenciál se zřetelem k energetickým zdrojům v průmyslové a zemědělské výrobě /mimo jiné - cifry plánu a stupeň plnění/.
- 26) Specifikace zbrojního průmyslu a jeho výrobní schopnost /zbraně, dopravní prostředky aj./.
- 27) Přebudování na vojenskou výrobu. Decentralizace důležitých průmyslových odvětví, důležitá pro vedení války.
- 28) Změny v ekonomické struktuře /řízení, preference výroby/.

- 29) Zavádění distribuce většího počtu výrobků.
- 30) Zvýšení importu nebo snížení exportu důležitých strategických materiálů /oleje, kaučuku, chemických produktů/.
- 31) Změny v zaměstnání /prodloužení pracovní doby, nahrazení vojáků v záloze pracovníky, nepodléhajícími mobilizací nebo ženami/.
- 32) Zásadní změny v RVHP.

3/ Politická situace

- 33) Stabilizace moci v socialistických zemích. Poměr obyvatelstva k vládě a obraně vlasti.
- 34) Příznaky odporu proti zřízení v dané zemi nebo proti jiným socialistickým zemím.
- 35) Nálady obyvatelstva v socialistických zemích /vztahy mezi občany a stranou, státem a církví, výroky svědčící o nespokojenosti atd./.
- 36) Omezení svobody pohybu civilního obyvatelstva v některých oblastech nebo na území celé země.
- 37) Změna tónu komunistické propagandy jak určené pro tuzemsko, tak i pro zahraničí. Rozdíly mezi těmito dvěma směry propagandy.
- 38) Personální změny ve vedení, změny ideologie a vnitřní politiky, které mohou mít vliv na zahraniční politiku a úpostoj socialistických zemí.

4/ Komunistická činnost za hranicemi

- 40) Příznaky rozdílů v interpretaci ideologických problémů, majících vliv na jednotu mezinárodního komunistického hnutí.
- 41) Pokusy o zesílení sovětského vlivu na komunistické strany jednotlivých zemí.

42) Změny v početním stavu personálu socialistických diplomatických zastupitelstev, včetně úřadů vojenských přidělců, obchodních a kulturních misí.

5/ Komunistická podvratná, sabotážní a výzvědná činnost v zemích NATO a v neutrálních zemích

43) Snahy o získání poznatků vojenského charakteru. Pokusy o infiltraci agentů.

Pokusy o sabotáže proti zařízením NATO, skladištím jaderných zbraní, hlavním stanům velitelství NATO, stanovištím, letištím, dopravním cestám atp./.

44) Organizace a metody práce nepřátelské rozvědky.

45) Plány a cíle rozvědky protivníka. Způsoby verbovky. Organizace, využívané ke krytí špionážní činnosti.

46) Důležitější změny v činnosti nepřátelské rozvědky, zejména aktivizace "zmrazených" rozvědných skupin.

47) Jsou organizovány pokusy o vyvolání ideologického vlivu na veřejné mínění v zemích NATO a v neutrálních zemích, jako je Finsko, Švédsko, Švýcarsko, Rakousko, Jugoslávie a zvláště rozšiřování podvratné literatury.

6/ Všeobecné otázky

48) Pokusy socialistických zemí nebo neposkytování meteorologických poznatků pro Mezinárodní meteorologickou službu.

II. Zásadní otázky

1. Jaké formy agrese je možno očekávat ze strany vojsk Varšavské smlouvy

a/ vzdušný útok, po kterém následuje úder pozemních vojsk

b/ kombinované ofensivy země-vzduch

c/ omezené operace nebo útoky na území států NATO.

2. Zda protivník použije jaderných zbraní
 - a/ na všechny cíle
 - b/ na cíle strategické nebo taktické
3. Zda protivník použije biologických nebo chemických zbraní.

Ukazatele

7/ Důležitější změny v letecké taktice

Otázky

- 49) Jsou organizována další sovětská velitelství?
- 50) Došlo k důležitějším změnám v druzích, počtu, bojové připravenosti a výstroji jednotek SSSR a jiných socialistických zemí?
- 51) Zřetelné zvýšení stavů vojenského personálu. Celková nebo částečná mobilizace. Odklad demobilizace /otázka č. 11/.

8/ Aktivnost letectva

- 52) Neobvykle velká aktivita letectva.
- 53) Každé důležitější přeskupení parašutistických jednotek nebo jednotek letecké přepravy /otázka č.5/.
- 54) Rozšíření a přemístění operačních leteckých jednotek /otázka č. 6/.
- 55) a/ Organizace vojenské spojovací služby vzhledem k jednotkám, zabývající se elektronickým zajištěním velení a všechny změny v jejich organizaci.
 - b/ Rozvinutí a přeskupení elektronických systémů.
 - c/ Změny v parametrech - elektronické aparatury.
 - d/ Zesílení nebo zeslabení všech druhů vysílání /např. elektromagnetického, vysílání infračervených paprsků atd./.
 - e/ Zesílení nebo omezení předávání informací.

- f/ Doby, kdy lze pozornost přerušeni elektromagnetického vysílání všeho druhu.
- g/ Výjimečné přerušeni předávání informací /např. klid v éteru/.
- h/ Rozvinutí a přeskupení taktických jednotek, zabývajících se elektronickou obranou.
- j/ Začátek rušení. Sdělení jeho předpokládané příčiny.
- k/ Názory socialistických specialistů na možnosti prostředků elektronické obrany.

9/ Aktivita pozemních vojsk

- 56) Bojové síly a uskupení, dislokace a bojeschopnost vojsk v NDR, PLR, ČSSR, MLR a západních vojenských okruzích SSSR, organizační schémata a stav vyzbrojení /v době míru i pro případ války/ /viz otázka č. 1/.
- 57) Důležitější přesuny vojska a výzbroje z SSSR přes PLR do NDR a ČSSR /viz otázka č.2/, hlavně tanků, obrněných transportérů, dělostřeleckých dopravních prostředků a obojživelných vozidel.
- 58) Veškerá přemístění operačních jednotek z míst, kde se nacházejí v době míru. To se týká hlavně vybraných jednotek, které mají plné bojové stavy a úplnou výzbroj. Odstraňování identifikačních označení z oděvů a výstroje /viz otázka č. 3/.
- 59) Veškerá důležitější přeskupení výsadkových vojsk a jednotek letecké přepravy /viz otázka č. 5/.
- 60) Cvičení za široké účasti těchto jednotek /pořadí podle důležitosti/:
 - a/ sovětská vojska, umístěná v NDR, zvláště přesuny mnoha jednotek do výcvikových prostorů: Letzlinger, Heide, Eisenach, Ohdruf a Lossa,

- b/ vojenské jednotky Varšavské smlouvy, umístěné v NDR, PLR a ČSSR,
- c/ veškeré posílení sovětských oddílů v NDR a ozbrojených sil v ČSSR,
- d/ ozbrojené síly NDR, PLR a ČSSR /viz otázka č.7/.

10/ Schopnost k eventuálnímu rozpoutání války ABC

- 61) Typy, počet, charakteristika a účinnost zbraní ABC protivníka a prostředků k jejich dopravě.
- 62) Organizace a výzbroj sovětských taktických jednotek, vybavených termojadernými zbraněmi, zvláště jednotek, umístěných v NDR.
- 63) a/ Lokalizace operačních základen a charakteristika elektronického zařízení používaného k řízení letadel operačního a strategického letectva v NDR, PLR a ČSSR.
- b/ Lokalizace operačních základen a charakteristika elektronických zařízení, používaných při ofenzivních leteckých operacích, např. při bombardování naslepo, navigaci, orientaci podle radaru a řízení palby.
- 64) Podrobnosti, týkající se termojaderných operačních zbraní námořnictva /hladinových plavidel i ponorek/.
- 65) Druh, místo a frekvence cvičení sovětských vojsk v NDR, spojených s použitím termojaderných zbraní.
- 66) Technické podrobnosti, spojené s přizpůsobením elektronického zařízení a obranných prostředků taktickým požadavkům ve skladech i v jednotkách.
- 67) Lokalizace, typy stálých odpalovacích ramp pro rakety země-země, odpalovacích ramp pro rakety středního doletu a rakety země-vzduch. Charakteristika a lokalizace elektronických zařízení, sloužících k řízení raketových střel.

- 68) Jaký systém řízení raket se používá? Je možno rušit tento systém za pomoci elektronických obranných prostředků?
- 69) Druh a akční radius sovětských letadel určených k vykonání útoku za pomoci zbraní ABC. Počet a stanoviště těchto letadel a stav jejich bojové připravenosti.
- 70) Území, na která je zakázán vstup, nebo na kterých je omezena svoboda pohybu. Území, kde se používají speciální bezpečnostní zařízení. Území, kde jsou zabudovány zbraně ABC nebo na kterých se nacházejí skladiště těchto zbraní.
- 71) Jsou na uvedených územích, nebo v jejich sousedství speciální radarová zařízení?
- 72) Stanoviště a trasy dopravních prostředků, určených k přepravě speciální výzbroje a vozidel sloužících k přepravě kapalného kyslíku, helia nebo jiných chemikálií, používaných k plnění raket, velmi dlouhé čtyř nebo víceosé plošinové vagony, cisternové vagony, vozy sloužící k přepravě raket a k přepravě radarových a elektronických zařízení.

11/ Obrana před zbraněmi ABC v socialistických zemích

- 73) Úroveň přípravy obrany civilního obyvatelstva. Zvýšení počtu cvičení v SSSR a dalších socialistických zemích. Evakuace /zkušební nebo skutečná/ důležitých míst.
- 74) Druhy protiplynových cvičení a protiplynové výstroje.
- 75) a/ počet a stav odpalovacích ramp pro rakety typu země-vzduch. Počet všech míst, kde jsou umístěny tyto rakety. Které objekty jsou chráněny?

b/ Charakteristika, lokalizace elektronových zařízení, sloužících k řízení raket typu země-vzduch a vzduch-vzduch spolu s jinými protivzdušnými zbraněmi.

76) a/ Jaká bojová letadla se používají pro rakety typu vzduch-vzduch? Typy a charakteristika těchto raket. Získat poznatky o naváděcích mechanismech a zařízeních vyvolávajících výbuch.

b/ Zjistit technické podrobnosti těchto radarů: včasného varování, určení výšky, nadzemního řízení zachycením, řízení letadla ze země, zařízení k rozpoznávání letadel vlastních a nepřátelských.

c/ Za účelem zjištění slabin v radarovém kontrolním a hlášeném systému a v radarovém kontrolním systému raket země-vzduch je třeba:

- zaznamenat čas nepřetržité práce jednoho stanoviště
- zjistit doby přerušování, kdy stanice nebo jednotlivé radary nepracují z důvodů prohlídek
- zjistit neplánované výpadky jednotlivých stanic.

12/ Názory na vojenskou taktiku ABC

77) Sovětské názory na metody vedení nukleární války.

78) Názory na použití zbraní ABC a metody jejich použití.

III. Zásadní problémy

1. Jakými silami mohou v současné době vést agresivní země Varšavské smlouvy? Jakými silami mohou disponovat v čase M-5, M-15 a M-30?

Ukazatelé

13/ Hodnocení jednotek I. sledu

- 79) Bojové síly a uskupení, dislokace a bojeschopnost vojsk v NDR, PLR, ČSSR, MLR a západních vojenských okruzích SSSR, organizační schémata a stav vyzbrojení /v době míru a pro případ války/ /viz otázka č. 1/.
- 80) Důležitější přesuny vojsk a výzbroje z SSSR přes PLR do NDR a ČSSR, hlavně: tanků, obrněných transportérů, dělostřelectva, dopravních prostředků a obojživelných vozidel /viz otázka č.2/.
- 81) Stupeň příprav k útočné akci. S jakým zpožděním mohou začít takovou akcí pozemní a letecké síly, umístěné v západní části SSSR, PLR, MLR, NDR a ČSSR?
- 82) V jaké míře jsou vojska NDR, PLR a ČSSR schopna provést úder? Jaké úkoly vypracované v době míru obdržela tato vojska?
- 83) Které jednotky paradesantních vojsk a jednotek letecké přepravy mohou být dány k dispozici Sovětského svazu?
Jaké je jejich současné rozmístění?

14/ Mobilizační plány a možnosti

- 84) Jaké jsou mobilizační plány SSSR a ostatních socialistických států?
- 85) Příznaky částečné a úplné mobilizace.
- 86) Jaký je možný vzrůst počtu divizí, připravených k boji, po vyhlášení mobilizace v čase M-5, M-15 a M-30?
- 87) Mohou být další divize posíleny z dosud existujících početních stavů a zásob?

88) Můž e být před vyhlášením všeobecné mobilizace provedena částečná mobilizace? V jaké formě? Do jaké míry může být taková mobilizace udržena v tajnosti?

15/ Možnosti infrastruktury přístupových cest

89) Průjezdové možnosti přesunových železničních tratí pozemních i vodních cest ze západních částí SSSR do

- NDR /přes PLR/
- ČSSR /přes PLR nebo MLR/
- MLR /přes PLR nebo ČSSR a RSR/.

90) Úzké profily na těchto cestách, hlavně na přechodech přes tyto řeky: Odra, Nisa, Váh, Dunaj a Visla.

91) Existují sklady hotových přípravků ke stavbě mostů, poblíž eventuálního přechodu přes Vislu a Dněpr? Jestliže ano, jaký je druh materiálů? Jsou střeženy?

92) Jaká je překladová kapacita těchto železničních překladových stanic na hranicích SSSR a PLR: Kaliningrad, Czerniakowsk, Čop, Halmeu, Grodno, Przemysl, Brzese-Litewski, Kowel?

93) Možnosti námořní dopravy při přesunech vojsk a vysazení přes Baltické moře. Jaké jsou mateřské přístavy lodí, které mohou být k tomuto účelu použity?

94) Období, kdy může Baltické moře zamrznout.

95) Druhořadé železniční tratě ze západních oblastí SSSR na Západ:

- a/ Byly uvedeny do provozu nové železniční tratě?
- b/ Byly zesíleny nebo vyměněny existující mosty?

- 96) Jsou poblíž polsko-sovětské hranice soustředěny speciální materiály k budování železničních tratí a plošinové vagony?
Jestliže ano - jakého jsou druhu a v jakém počtu?
- 97) Lze pozorovat zvýšení vojenské aktivity na těchto železničních uzlech "Witebsk, Orsza, Smolensk, Wiazma, Kijev, Homel"?
Jakého druhu je to aktivita? Zvláštní pozornost je třeba věnovat počtu a typům vlaků, vagonů, druhu vojenské výzbroje a směru prováděných přesunů.
- 98) Schopnost přepravy prostředků leteckého transportu. Celkový počet letadel a letišť, jejich typy a charakteristiky.

16/ Předpokládaný účinek plánovaného nukleárního úderu

- 99) Do jaké míry se zmenší průchodnost přístupových cest a překladových pásem v důsledku nukleárního úderu /Nuklear Strike Plan/?

IV. Zásadní problémy

Předpokládaná síla a směr útoku se zřetelem k nynějšímu rozmístění pozemních a leteckých sil.

Ukazatelé

17/ Organizace velení

Otázky:

- 100) Velení a struktura ozbrojených sil.
- 101) Stupeň technické spolupráce. Integrace. Náhradní součástky. Otázka personální.
- 102) Okruhy a oblasti podléhající jednotlivým velitelstvím. Umístění hlavních stanů a velitelských stanovišť.
- 103) Početní změny v personálním obsazení sovětských misí a technických štábů v NDR, ČSSR, MLR a PLR.

104) Příznaky, svědčící o urychleném vyzbrojování vojsk NDR, PLR, ČSSR a MLR, spojené s integrací těchto vojsk ve skupiny a fronty.

18/ Rozvoj pozemních a vzdušných sil

105) Bojové síly, uskupení, dislokace a bojeschopnost vojsk v NDR, PLR, ČSSR, MLR a západních vojenských oblastech SSSR, organizační schémata a stav vyzbrojení /v době míru a pro případ války/ viz otázka č. 1/.

106) Důležitější přesuny vojsk a výzbroje z SSSR přes PLR do NDR a ČSSR, hlavně tanků, obrněných transportérů, dělostřelectva, dopravních prostředků a obojživelných vozidel /viz otázka č. 2/.

107) Všechny přesuny operačních jednotek z míst, které zaujímají v době míru. To se týká hlavně vybraných jednotek, které mají plné bojové stavy a úplnou výzbroj. Odstranění identifikačních označení z obleků a výstroje /viz otázka č. 3/.

108) Počet, typ a lokalizace letišť, připadajících v úvahu pro využití k taktické podpoře operačního letectva. Přeskupení leteckých operačních vojsk.

109) Která z jmenovaných letišť jsou v současné době obsazena? Jaké typy letadel tam přistávají? Kolik je třeba času, aby mohla být tato letiště připravena pro operační účely?

110) Dislokace a složení potenciálních posil pozemních a leteckých vojsk ve státech Varšavské smlouvy, které mohou znamenat ohrožení pro Střední Evropu.

19/ Lokalizace skladů a zásob

111) Výše stávajících zásob a důležité změny v zásobách výzbroje a munice v NDR, PLR a ČSSR /viz otázka č. 15/.

112) Které vojenské jednotky v NDR, PLR a ČSSR jsou zásobovány ze skladů speciální munice? Existují vysunuté sklady? V případě, že ano, co obsahují? /viz otázka č. 16/.

20/ Ráz území

113) Jaký je případný směr útoku SSSR proti Střední Evropě, s ohledem na topografickou tvářnost terénu?

114) Je žádoucí důkladná geografická dokumentace těchto prostorů /seřazeno podle pořadí důležitosti/: NDR, ČSSR, PLR, Rakousko, západní oblasti SSSR.

V. Závazný problém

1. V jakém stavu jsou ohrožené státy nenáležející k NATO /Finsko, Švédsko, Švýcarsko, Rakousko, Jugoslávie, Španělsko a země Blízkého východu/.

21/ Politické faktory

115) Poměr uvedených zemí k zemím NATO, s ohledem na jednotlivé země a jejich skupiny.

116) ~~Vztah~~ vztah k socialistickým státům.

117) Vnitřní stabilizace a stupeň infiltrace komunismu.

118) Předpokládané stanovisko v případě vojenského konfliktu mezi Východem a Západem.

119) Předpokládané stanovisko v případě sovětských ultimativních požadavků vůči těmto státům.

22/ Vojenské aspekty

120) Početnost, síla a úroveň vyškolení vojsk.

121) Bojová, připravenost a mobilizační plány.

122) Letecké operační základny. Eventuální radarová zařízení, případně zařízení s nimi související.

23/ Ekonomické aspekty

123) Druh a stupeň závislosti na zahraniční ekonomice, pomoci vojenské a hospodářské.

124) Výrobní a exportní možnosti výrobků důležitých pro vedení války /suroviny, polotovary a hotové výrobky/.

archiv bezpečnostních složek

Zpracování a využití zpravodajského materiálu CIA

Článek, který uveřejňujeme nijak do hloubky nevyčerpává celý systém práce s informacemi, jejich využívání a hodnocení. Přesto však, ukazuje, jaký způsob a jaká je informaci věnována pozornost jak orgány rozvědek i vlády v USA.

Není to ani materiál nový, přesto má nám co říci a je možné se z něho o lečemž poučit nebo alespoň dá podnět k zamyšlení.

Do centrály CIA přichází denně mnoho zpráv buď přímo nebo přes jiné vládní úřady, zvláště přes Státní department a přes ministerstvo obrany. Řada zpráv je čerpána i z průzkumných a výzkumných prací studentů. Mezi zmíněnými třemi vládními místy existuje úzká spolupráce a stálá výměna důležitých informací.

U jednotlivých informací je třeba určit, které zprávy jsou důležité a mají být přednostně zpracovány, stanoví se stupeň jejich důležitosti. Nejzávažnější zprávy se nazývají "priorities". Ten kdo zasílá zprávy ze zahraničí do USA, ať úředník v diplomatické či vojenské či zpravodajské službě USA v zahraničí, obvykle označuje již stupeň důležitosti. Ovšem to je subjektivní názor, resp. názor, při kterém není většinou v možnostech informátora, aby vzal zřetel na širší souvislosti; proto o skutečné důležitosti zprávy se rozhoduje až při jejím přijetí. Jestliže se jedná o zprávu, která je zvláště naléhavé povahy /tzv. report of critical character/ a vztahuje se např. na nebezpečí otevřeného konfliktu, nebo jiného ohrožení bezpečnosti USA, obvykle se již informátor sám postará o to, aby zprávu dostali do rukou čelní zpravodajští důstojníci. Pochopitelně CIA jako vládní koordinátor má přístup ke všem zprávám zpravodaj-

kého charakteru, ať dojdou na kterékoliv vládní místo USA. Toto právo vyplývá z příslušných zákonných ustanovení.

Stálá služba ve Státním departmentu, ministerstvu obrany i v samé CIA neustále sleduje docházející zprávy. Pověření úředníci během své služby neustále přezkoumávají docházející informace, zda neobsahují sdělení kritického charakteru. Zvláštní pozorovatelé provádějí monitoring i v nočních hodinách. Navzájem se velmi dobře znají, jsou v neustálém vzájemném styku a vyměňují si názory na informace, které by mohly obsahovat náznaky nějaké vznikající zahraniční krize. Vyskytnou-li se pak takové, okamžitě uvědomují své bezprostřední nadřízené. Ti pak rozhodnou, zda prezident USA či někdo jiný z nižších vedoucích pracovníků vládních míst USA má být uvědoměn. Pozorovatelé sledují rovněž tiskové služby a rozhlasové zprávy, včetně zprávy z SSSR a Číny. Tyto zprávy jsou často nejrychleji dosažitelné z rozhlasu. Bylo tomu tak např. při úmrtí Stalina, při převratu v Iráku. Přesto, že zahraniční informátoři mají možnost rychlého přenosu zpráv přes zastupitelské úřady USA, nebo přes zvláštní zařízení USA existující v zahraničí, vyžádá si jejich dešifrování přece jen určité doby.

V těch případech, kdy důležité zahraniční události nebyly včas předem avizovány, jako například v případě irácké revoluce v r.1959, nebo při zřízení berlínské zdi 13. srpna 1961 a šlo přitom o události, které vyžadovaly okamžitých politických i jiných rozhodnutí a akcí, provádí se zpětná analýza a kontrola postupu při přejímání a distribuci těchto zpráv. Zpětná analýza slouží k průzkumu a kontrole pohotovosti zpravodajské služby. Jestliže došlo k nedostatkům u zahraničních informátorů, nebo při zpracování a distribuci informace

již v USA, činí se okamžitá opatření, aby se v budoucnu podobná situace neopakovala.

Zpracování docházejících informací se dělí na tři úseky. V první řadě jde o zpracování běžných informací neustále docházejících, které mají zpravodajský charakter, dále o vyhledávání informací týkajících se temat vysoce zajímavých politické činitele /informace tohoto druhu se často nazývají "basic intelligence"/. Např. jedna skupina průzkumníků se zabývá zprávami o sovětském hospodářství, druhá o sovětském zemědělství, třetí zprávami o sovětské produkci oceli a prostředků investičního charakteru, čtvrtá informacemi o letectví a řízených střelách apod. Třetí oblastí je příprava zpravodajských závěrů /tzv. intelligence estimates/. Samozřejmě není možno každou zprávu přivést až do stadia kvalifikované analýzy a závěrů a je třeba předat informaci dále, tak jak je, to znamená v surovém stavu. Takováto informace se však může stát nebezpečným prostředkem v rukou politických činitelů, nepřeli se na její povahu dostatečný zřetel. V praxi to znamená, že již její odesílatel ze zahraničí neměl často dostatek možností ověřit si její spolehlivost a přesnost. Zprávy tohoto druhu dostávají vedoucí činitelé USA ve formě periodických bulletinů, případně i zvláštních zpráv, jestliže si to naléhavost zprávy vyžaduje. Vždy je ovšem uváděno varování, že jde o zprávu prvotní - neprověřenou /"raw intelligence"/. Bulletinů jsou dvojího druhu, denní a týdenní. K nim bývá eventuálně připojeno hodnocení provedené informátorem nebo CIA /často po poradě s jinými vládními zpravodajskými agenturami/. Zástupci zmíněných agentur se běžně scházejí a jednají mezi sebou o zprávách, které mají být zahrnuty do denního bulletinu. Nové zprávy mohou být zařazeny do bulletinu až do ranních hodin toho dne, kdy se bulletin

vydává. Pokud je to možné, je připojena poznámka o prameni informace, způsobu jakým byla získána a stupeň její spolehlivosti. Většina zpráv je neautentického charakteru.

Vedle zpravodajství obsahujícího zprávy prvotní /raw intelligence reporta/ a základních zpravodajských studií /basic intelligence studies/ existují důležité analýzy, obsahující rovněž zpravodajské závěry /position papers/. Tyto analýzy se obvykle nazývají "national estimates". Vychází se v nich z kvalifikovaného zpracování všech dosažitelných informací k určité důležité otázce. Na zpracování se podílí obvykle širší kolektiv zpravodajců. V krátkých situacích je třeba tuto práci zvládnout prakticky okamžitě /tzv., on the crash basis/. Obvykle si však zpracování takovýchto analýz vyžaduje delší doby, často několika týdnů či měsíců. Hluboké analýzy a předpovědi byly v podstatě tou nejdůležitější pohnutkou ke vzniku CIA, v níž byl vytvořen koordinující orgán pro zpravodajské předpovědi a odhady a svodný koordinátor pro ostatní zpravodajské agentury USA, především vojenské. /G-2, A-2, ONI, State Department, FBI, Intelligence of AEC/.

Zpravodajská agentura obrany koordinuje zpravodajské služby armády, námořnictva a letectva, je však napojena na CIA. Všechny uvedené agentury jsou členy United States Intelligence Board /USIB/. Zpravodajská agentura obrany a Státního departmentu nabývají neustále na významu. V čele zpravodajské služby State Departmentu je Assistant Secretary of State /státní podsekretář/. USIB se schází týdně a v naléhavých případech i častěji. Ředitel CIA, který předsedá, je zodpovědný za závěry. Jestliže však některý z členů USIB nesouhlasí,

připojuje se jeho nesouhlas a alternativa jako poznámka pod čarou. Dokument je poté předložen prezidentovi, členům Národní bezpečnostní rady, případně dalším zainteresovaným činitelům.

V případě nutných a rychlých rozhodnutí jsou učiněna opatření, aby se ředitel CIA mohl v několika minutách spojit s prezidentem či jinými zodpovědnými vládními činiteli. Uvnitř CIA je tzv. Rada pro národní předpovědi /odhady/ "Board of National Estimates". Jejími členy jsou civilní i vojenští zpravodajští experti. Tato rada připravuje původní návrhy pro USIB. Pro posouzení ryze technických otázek zřizují se u USIB "ad hoc" technické podvýbory, např. pro technické otázky řízených střel, nukleárního programu apod. V některých nutných případech jsou konzultováni i experti mimo vládní místa.

Zpracování, třídění a vyhledávání informací je značně usnadněno zapojením samopočítačů nejnovějších typů.

(Z projevu A. Dullese před výborem Kongresu).

II. K INFORMACI

Některé vlastnosti potu z hlediska daktyloskopie

Následující článek nás seznamuje s tím, jak se vědecké metody dají velmi účinně využít v kriminalistice. A proč ho zveřejňujeme? Věde nás k tomu to, abychom se s nimi seznámili, ale i se ve Státní bezpečnosti zamysleli nad tím, jak tuto a řadu dalších metod, běžně v kriminalistice používaných, uplatnili v naší práci.

Potní otisky papilárních linií na papíře se vyvolávají mechanickými nebo chemickými metodami. Z mechanických prostředků jsou to různé speciální prášky, jako například saze, grafit, karborafin a jiné, jimiž se stopy vyvolávají nejčastěji přesypáním, ale někdy i přetíráním štětečkem, rozprašováním apod. V posledních letech se s úspěchem používá jako chemické metody ninhydrinu, který má tu vlastnost, že ve styku s aminokyselinami reaguje barevně. Daktyloskopické stopy vyvolané ninhydrinem jsou na bílém podkladě papíru červenofialové. Předtím se nejčastěji používalo k vyvolání daktyloskopických stop na papíře jódu anebo roztoku dusičnanu stříbrného.

Úspěch ninhydrinové reakce závisí na tom, zda vylučovaný pot dotyčné osoby obsahuje aminokyseliny. Že tomu tak není, nasvědčují některé případy, kdy nebyly vyvolány daktyloskopické stopy, ačkoli jsme měli stoprocentní jistotu, že na zkoumaném papíře jsou. Touto otázkou se zabývali pracovníci kriminalistické techniky v Německé demokratické republice a došli k zajímavým závěrům.

Experiment, který za tím účelem provedli, spočíval v tom, že získali od 480 osob vždy po dvou pokusných

daktyloskopických stopách na papíru dobré jakosti. Jednu daktyloskopickou stopu od každé osoby vyvolali po 48 hodinách ninhydrinovou metodou. Celkem bylo v této fázi experimentu vyvoláno 475 daktyloskopických stop. Jen u pěti osob se nepodařilo touto cestou stopy vyvolat. Lze právem předpokládat, že tyto osoby nejsou vylučovateli aminokyselin obsažených v potu.

Při posuzování takto vyvolaných daktyloskopických stop se zjistily podstatné rozdíly v množství vylučovaných aminokyselin jednotlivých osob, což se projevilo nestejnou intenzitou barevné reakce při styku s ninhydrinem.

Tak například:

200 osob vylučovalo aminokyseliny velmi silně,

275 osob středně a

5 osob nevylučovalo téměř žádné aminokyseliny.

K identifikaci mohlo být použito celkem 375 vyvolaných stop. Ostatní, i když došlo k reakci, byly pro nedostatek charakteristických znaků naprosto neupotřebitelné.

V další části experimentu byla vyvolána další polovina daktyloskopických stop (480) metanolovým roztokem dusičnanu stříbrného (1 g dusičnanu stříbrného na 100 ml metanolu). V tomto případě probíhala chemická reakce mezi solemi obsaženými v potu a dusičnanem stříbrným. Pozitivní výsledek zmíněné reakce byl zaznamenán u 478 stop s tímto výsledkem:

213 osob vylučovalo soli velmi silně,

265 osob středně a

2 osoby vylučovaly nedostatečné množství solé.

K provedení identifikace mohlo být použito 337 stop a 141 stop nevykazovalo dostatečné množství znaků nutných pro jednoznačné určení vzájemné shodnosti.

Posuzujeme-li experiment obou pokusných řad z hlediska daktyloskopické identifikace zjistíme, že sice oba prostředky reagovaly přibližně stejnoměrně, ale při vyvolání stop ninhydrinovou metodou bylo způsobilých k identifikaci o 41 stop více než v řadě druhé, kde bylo použito dusičnanového roztoku.

Menší úspěch dusičnanové metody byl zaviněn tím, že větší část daktyloskopických stop měla bílé skvrny, v nichž papilární linie zanikaly. Další pokusy pak prokázaly, že skvrny na otiscích jsou tvořeny látkami uvolněnými meta~~okem~~okem (hlavně bílkoviny), které nedovolují, aby došlo k chemické reakci mezi solemi v potu a dusičnanem stříbrným.

Jak je z uvedeného experimentu patrné, je ninhydrinová metoda podstatně účinnějším vyvolávacím prostředkem, nehledě na to, že roztokem dusičnanu stříbrného nemohou být vyvolávány daktyloskopické stopy starší 3 až 4 týdnů, kdežto ninhydrinovou metodou byly již v několika případech vyvolány stopy staré i několik let. To je způsobeno tím, že aminokyseliny jsou podstatně stálejší v otisku než soli, na jejichž přítomnosti je závislá metoda dusičnanová.

(Z časopisu Kriminální sborník).